

เมื่อ“อ่าน”
แล้วได้“คิด”
แล้วจะได้อะไร
จากการ“คุย”
พบ“คน”
และฟัง“คำ”
ร่วมกัน“ค้น”
แบ่งปัน“คำตอบ”

www.sarakadee.com
facebook.com/sarakadeemag

ฝ่ายประชาสัมพันธ์สภากิจการนิคมฯ นิตยสารสารคดี
โทร. 0-2281-6110 ต่อ 113

สารคดีTalk
กิจกรรมดีๆ โดยนิตยสารสารคดี

สารคดีTalk #5

กิจกรรมดีๆ โดยนิตยสารสารคดี

นิตยสารสารคดี และ
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ขอเชิญทุกท่านร่วมทำความรู้จักและเข้าใจ
โครงการพัฒนาภาคใต้ฝั่งตะวันตก (อันดามัน)
และวิถีชีวิตกลุ่ม “ชาติพันธุ์ชาวเล”

โครงการพัฒนาอันดามัน กับชาติพันธุ์ชาวเล

29 มกราคม
2559
14.00-16.30 น.
ชั้น 4 อาคารวิจัยสังคม
สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ชาวเลคือใคร
ชาวเลอยู่ที่ไหน
และทำไม...
จึงกลายเป็น
“กลุ่มประชากร
ที่สังคมต้อง
ช่วยกันปกป้อง”

เสวนาโดย

ดร. นฤมล อรุโณทัย

นักวิชาการสถาบันวิจัยสังคม

ดร. เดชรัต สุขกำเนิด

ผู้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล ตั้งแต่ปี 2536
อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติธัช โพธิ์จิตร

ช่างภาพสารคดี เจ้าของผลงานภาพถ่ายเรื่อง “ชาวเลอันดามัน ชาติพันธุ์ที่ถูกลืม”
นิตยสารสารคดี ฉบับที่ 371 มกราคม 2559

ดำเนินรายการโดย

จิตพันธ์ พันธ์มงคล

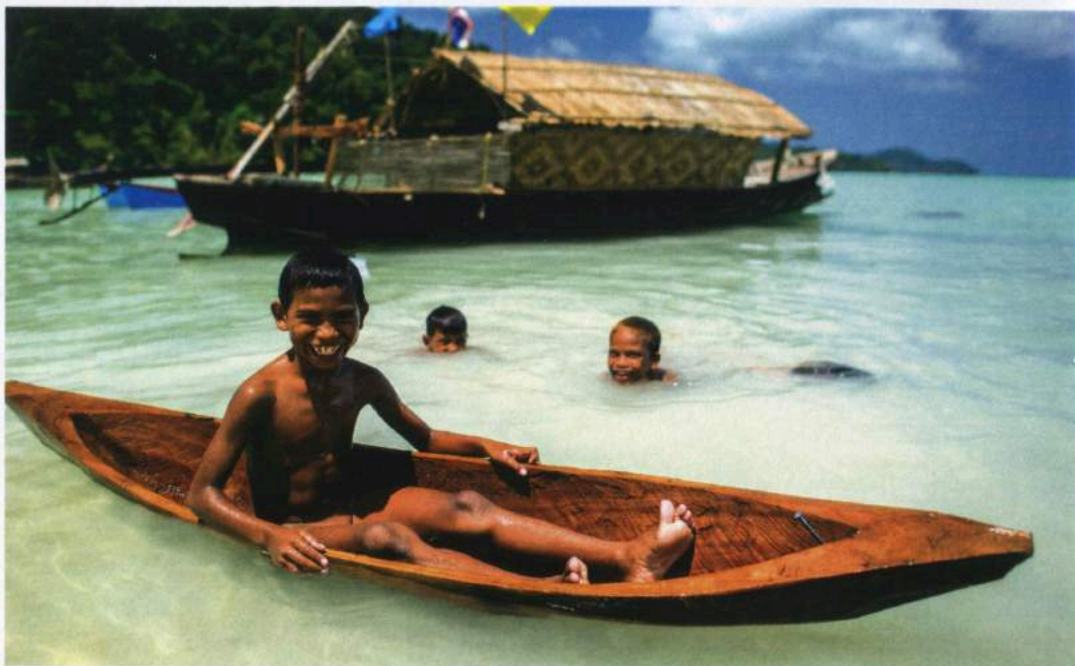
กองบรรณาธิการนิตยสารสารคดี ผู้เขียน “ชาวเลอันดามัน ชาติพันธุ์ที่ถูกลืม”

| สารคดี |

สนับสนุนโดย

“ฉันเข้าไปวางอวนในชุมชนเขี้ยว มันมายึดขาของฉัน
เอาหมากพลูของฉันไปหมด แล้วไล่ฉันอย่างกับหมูกับหมา
ฉันว่าจะไม่ถอย แต่มันปล่อยหมาออกมาไล่กัด ฉันเลยต้องหนี”

กล้วย หาญทะเล ชาวมอแกนอายุ 50 ปี เล่าว่า
ตั้งแต่อยู่ที่นี้ก็เห็นเรือจอดและขับออกทะเลได้ทุกวัน
เหตุใดวันนี้จึงถูกขับไล่ให้ออกไปอยู่กลางทะเล

ชุมชนที่กล้วยอาศัยอยู่มีชื่อว่าบ้านทับตะวัน ตั้งอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลอันดามัน จังหวัดพังงา
หญิงมอแกนยังบอกด้วยว่า “พวกเราเคยวางลอบจับปลา
คนในชุมชนก็หาकिनกันมาแต่ปูย่า
แล้วทำไมชายหาด ป้าชายเลนถึงมีเจ้าของได้”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับกล้วยและชาวมอแกนบ้านทับตะวัน คือมีผู้อ้างสิทธิ์เป็นเจ้าของพื้นที่
บริเวณชายฝั่ง ป้าชายเลน รวมถึงแหล่งน้ำที่ใช้เป็นจุดจอดเรือ เป็นเพียงปัญหาหนึ่ง
ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล คนชายขอบผู้อาศัยอยู่ตามเกาะแก่งและหน้าหาดท้องทะเลอันดามัน
ในพื้นที่ห้าจังหวัดทางภาคใต้ฝั่งตะวันตก ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และสตูล

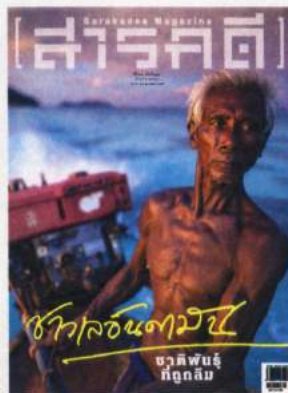
โครงการพัฒนาอันดามัน กับชาติพันธุ์ชาวเล

อดีต

ปัจจุบัน

ชาวเลเคยมีวิถีชีวิตเร่ร่อน หรือกึ่งเร่ร่อน ใช้ชีวิตในเรือซึ่งหลายครั้งทำหน้าที่เป็นบ้าน พาชาวเลร่อนแรมไปสู่ หมู่เกาะน้อยใหญ่อันอุดมสมบูรณ์ตั้งแต่เขตประเทศพม่าในปัจจุบัน ลงมาถึงไทยจนถึงมาเลเซีย วิถีชีวิต อันน่าทึ่งนี้เมื่อชาวตะวันตกมาพบเข้าก็ขนานนามเหล่าชาวเลว่าเป็น ยิปซีทะเล (sea gypsy) เพราะเห็นว่า คล้ายกลุ่มยิปซีในทวีปยุโรปที่เดินทางอพยพโยกย้ายไปเรื่อยๆ

วิถีชีวิตของกลุ่มชาวเลเปลี่ยนไป เนื่องจากพื้นที่บนเกาะและหน้าหาดหลายแห่งถูกจับจอง มีผู้ครอบครอง แสดงความเป็นเจ้าของ ทั้งในส่วนที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน รัฐ หรือแม้แต่นายทุนที่อ้างตัวว่าเป็นเจ้าของ ทำให้ชาวเลต้องเลิกพเนจร หันมาตั้งถิ่นฐานถาวรในพื้นที่หนึ่ง ซึ่งก็ยังหนีปัญหาไม่พ้น เมื่อชาวเลยังยึดอาชีพ ที่เกี่ยวกับท้องทะเลตามความถนัด เช่น ดำน้ำหาหอย กุ้ง ปู ตกปลา ทำลอบหรือลงอวนดักปลา จึงถูกคุกคาม ยกตัวอย่างเช่น เจ้าของรีสอร์ตบางแห่งสั่งห้ามไม่ให้ชาวเลขับเรือผ่านหาด หรือเจ้าหน้าที่ในเขตอุทยาน แห่งชาติไม่อนุญาตให้ชาวเลจับสัตว์น้ำ แม้ว่าจะใช้อุปกรณ์พื้นบ้านในพื้นที่ที่เคยทำมาหากิน

สารคดีเรื่อง “ชาวเลอันดามัน ชาติพันธุ์ที่ถูกลืม” นำเสนอเรื่องราวของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล ด้วยรูปแบบงานเขียนสารคดีขนาดยาวพร้อมภาพประกอบสวยงาม ตีพิมพ์ในนิตยสาร สารคดี ฉบับที่ 371 มกราคม 2559 และเพื่อสนับสนุนให้เรื่องราวของกลุ่มชาวเลเป็นที่รับรู้ของผู้คนมากขึ้น งานเสวนา สารคดี talk ครั้งที่ 5 จึงจัดขึ้นในหัวข้อ “โครงการพัฒนาอันดามันกับชาติพันธุ์ที่ถูกลืม” วันศุกร์ที่ 29 มกราคม 2559 เวลา 14.00-16.30 น. ณ ชั้น 4 อาคารวิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โอกาสนี้ขอเชิญท่านร่วมเสวนา แลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อทำความรู้จักกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล